

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ЗВ'ЯЗКУ



ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

Ректор

Олександр НАЗАРЕНКО

05 2026 р.

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ
З МЕТОДОЛОГІЇ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЗАМІСТЬ ЄВВ
для конкурсного відбору вступників
на третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

Галузь знань	С - Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини D – Управління і адміністрування F - Інформаційні технології G - Інженерія, виробництво та будівництво
Спеціальність	C1 Економіка та міжнародні економічні відносини, D3 Менеджмент, F5 Кібербезпека та захист інформації, G5 Електроніка, електронні комунікації, приладобудування та радіотехніка, G6 Інформаційно-вимірювальні технології,
Освітня-наукова програма	Економіка; Менеджмент; Кібербезпека та захист інформації; Електронні комунікації та радіотехніка; Стандартизація, метрологія та контроль якості

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма єдино вступного іспиту з методології наукових досліджень є нормативним документом для проведення вступних випробувань осіб, що здобули освітній ступень магістра / освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста, та проходять вступні випробування для подальшого навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Програму розроблено відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України № 740 від 19.05.2025 р.

Метою вступного іспиту є визначення рівня готовності вступників до здійснення науково-дослідної діяльності, виявлення їхніх знань щодо теоретико-методологічних засад наукового пізнання, сучасних підходів до організації та проведення наукових досліджень, а також уміння застосовувати методи наукового дослідження у професійній та академічній діяльності.

Програма охоплює основні положення методології науки, специфіку наукового дослідження, логіку та етапи наукового пошуку, методи збору й аналізу наукової інформації, принципи академічної доброчесності, особливості організації наукової роботи, оформлення та презентації результатів дослідження.

Вступний іспит передбачає перевірку знання категоріального апарату методології науки; розуміння структури та логіки наукового дослідження; володіння загальнонауковими й спеціальними методами дослідження; уміння аналізувати наукові проблеми та обґрунтовувати шляхи їх розв'язання; здатності дотримуватися принципів академічної доброчесності та етики наукової діяльності.

Програма вступного іспиту спрямована на забезпечення об'єктивного оцінювання рівня методологічної підготовки вступників та їхньої готовності до навчання в аспірантурі й виконання самостійних наукових досліджень.

Для проведення вступного іспиту до аспірантури з методології наукових досліджень організується комісія у складі трьох осіб. До складу предметних комісій включаються доктори наук та доктори філософії (кандидати наук). Комісія створюється щорічно і діє протягом навчального року.

II. ВИМОГИ ДО ЗДОБУВАЧІВ НА ІСПИТІ З МЕТОДОЛОГІЇ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЗАМІСТЬ ЄВВ

Здобувачі на іспиті мають продемонструвати володіння базовими знаннями з організації та методології наукового дослідження, розуміти сутність і логіку наукового пошуку, знати основні загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, принципи академічної доброчесності, а також уміти аналізувати наукові проблеми й обґрунтовувати шляхи їх розв'язання.

Вступний іспит проводиться державною мовою, тож здобувачі мають продемонструвати впевнене володіння державною мовою в науковій сфері.

III. СТРУКТУРА І ЗМІСТ ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Іспит з методології наукових досліджень замість ЄВВ проводиться у формі стандартизованого тестування, що забезпечує об'єктивне визначення рівня теоретичної обізнаності та дослідницької компетентності вступника.

Загальна характеристика тесту:

- кількість тестових завдань - 40;
- тип завдань: завдання закритого типу з однією правильною відповіддю з чотирьох запропонованих варіантів;
- тривалість тестування 60 хвилин.

IV. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

РОЗДІЛ 1. НАУКА ЯК ОСОБЛИВА ФОРМА ПІЗНАННЯ

1. Наука як соціокультурний феномен та особлива форма пізнання світу.
2. Місце науки у системі культури та суспільного розвитку.
3. Співвідношення науки, філософії, релігії та мистецтва.
4. Наукове знання: сутність, ознаки та критерії науковості.
5. Доказовість і об'єктивність як фундаментальні принципи науки.
6. Основні функції науки у сучасному суспільстві.
7. Класифікація наук та міждисциплінарність сучасних досліджень.
8. Наука, ненаука та псевдонаука: проблема демаркації.
9. Науковий скептицизм та критичне мислення у дослідницькій діяльності.
10. Структура наукового знання: факт, проблема, гіпотеза, концепція, теорія, закон.
11. Наукове дослідження як форма пізнавальної діяльності.
12. Основні етапи та логіка наукового дослідження.
13. Фундаментальні та прикладні дослідження: спільне й відмінне.
14. Сучасні тенденції розвитку науки та концепція відкритої науки.
15. Відкрита наука: принципи, переваги та потенційні ризики.
16. Наукова комунікація як складова сучасної науки.
17. Організація наукової діяльності в Україні.
18. Підготовка доктора філософії як складова системи вищої освіти України.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДОЛОГІЯ ТА ЛОГІКА НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

19. Методологія науки: сутність, структура та значення.
20. Методологія у широкому та вузькому розумінні.

21. Основні функції методології науки.
22. Методологічна культура сучасного науковця.
23. Поняття методу, методики та методологічного підходу.
24. Класифікація методів наукового дослідження.
25. Емпіричні та теоретичні методи пізнання.
26. Загальнонаукові та спеціальні методи дослідження.
27. Метод як інструмент отримання наукового знання.
28. Основні вимоги до наукового методу.
29. Методологічні принципи наукового дослідження.
30. Системний підхід у науковому дослідженні.
31. Аксіологічний підхід та проблема цінностей у науці.
32. Наукове пізнання: структура, рівні та особливості.
33. Принципи наукового пізнання.
34. Емпіричний рівень наукового пізнання.
35. Теоретичний рівень наукового пізнання.
36. Науковий факт та його роль у розвитку науки.
37. Гіпотеза як форма наукового передбачення.
38. Наукова теорія: структура та функції.
39. Об'єктивність і суб'єктивність у науковому дослідженні.
40. . Спостереження як метод наукового дослідження.
41. Порівняння та вимірювання у науковому пізнанні.
42. Експеримент у системі наукових методів.
43. Теоретичні методи наукового дослідження.
44. Історичний та логічний методи наукового пізнання.
45. Значення абстрагування та конкретизації в науці.

РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

46. Вибір і обґрунтування теми наукового дослідження.
47. Актуальність дослідження як критерій наукової значущості.
48. Мета, завдання, об'єкт і предмет дослідження.
49. Наукова новизна та практичне значення результатів дослідження.
50. Планування та організація наукового дослідження.
51. Інформація як основа наукового пошуку.
52. Наукова інформація: властивості, функції та джерела.
53. Первинні та вторинні джерела наукової інформації.
54. Пошук, аналіз та критична оцінка наукової інформації.
55. Сучасні електронні ресурси та наукометричні бази даних.
56. Роль цифрових технологій у сучасній науці.

57. Штучний інтелект у наукових дослідженнях: можливості та обмеження.

58. Етичні проблеми використання штучного інтелекту в науці.

59. Академічна доброчесність як основа наукової діяльності.

60. Принципи академічної доброчесності.

61. Види порушень академічної доброчесності.

62. Плагіат, самоплагіат, фабрикація та фальсифікація даних.

63. Етика наукової діяльності та відповідальність дослідника.

64. Конфлікт інтересів у науковій діяльності.

РОЗДІЛ 4. ПРЕДСТАВЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

65. Наукова публікація як форма представлення результатів дослідження.

66. Структура сучасної наукової публікації.

67. Основні функції наукових публікацій.

68. Апробація результатів наукового дослідження.

69. Академічне письмо та культура наукового тексту.

70. Наукова комунікація в міжнародному академічному середовищі.

71. Значення публікаційної активності для розвитку науки та професійного становлення дослідника.

V. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НА ІСПИТУ З МЕТОДОЛОГІЇ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЗАМІСТЬ ЄВВ

При оцінюванні знань вступника під час вступного стандартизованого тестування згідно з Правилами прийому на навчання до Державного університету інтелектуальних технологій і зв'язку у 2026 році використовується 200-бальна система оцінки, за якою оцінка «відмінно» відповідає 175-200 балам, оцінка 4 «добре» – 135-174 балам, оцінка «задовільно» – 100-134 балам, при отриманні менш ніж 100 балів вступник отримує оцінку «незадовільно».

Оцінювання кожного тестового завдання здійснюється за таким принципом:

- за правильну відповідь нараховується 5 балів;
- за неправильну відповідь, вибір кількох варіантів або відсутність відповіді – 0 балів.

Підсумкова оцінка за вступне стандартизоване тестування до аспірантури з методології наукових досліджень виставляється з урахуванням оцінок за відповіді на кожне запитання. Максимальна кількість тестових балів, яку може набрати вступник, становить 200 балів. Вступники, які здобули менше 100 балів, отримують підсумковий результат «не склав».

Структура тестового завдання

ШИФР _____

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

ректор ДУІТЗ

Олександр НАЗАРЕНКО

УВАГА! Підписувати, робити будь-які помітки, що розшифровують роботу, ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ!

ЛИСТ ТЕСТУВАННЯ

ДЛЯ ІСПИТУ З МЕТОДОЛОГІЇ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

ЗАМІСТЬ ЄВВ

(для здобуття третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти)

2026 р.

ВАРІАНТ № _____

Тест для іспиту з методології наукових досліджень замість ЄВВ складається із 40 завдань. Кожне завдання має чотири варіанти відповідей, одна з яких є правильною і оцінюється в 5 балів. Максимальна кількість отриманих балів – 200. В таблиці відповідей необхідно в клітці, що знаходиться на перетині номеру задачі та букви визначеної Вами правильної відповіді (А, Б, В, Г), зробити позначку: X

Відповідь	Номер завдання																			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
А																				
Б																				
В																				
Г																				

Відповідь	Номер завдання																			
	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
А																				
Б																				
В																				
Г																				

1. Який фактор сприяв посиленню значущості соціальних функцій науки??

- А) поява нових філософських концепцій
- Б) досягнення науково-технічного прогресу
- В) розширення міжнародної співпраці
- Г) збільшення кількості наукових публікацій

2. До якого методу наукового пізнання належить цей виновок: «Всі метали електропровідні. Залізо є метал. Отже, залізо електропровідне»?:

- А) дедукція
- Б) індукція
- В) екстраполяція
- Г) інтерполяція

3. Яке з наведених тверджень відображає мету попереднього огляду літератури на етапі обґрунтування теми дослідження?:

- А) визначення організації, у межах яких виконуються дослідження зі схожої проблематики
- Б) встановлення типових методів, що використовуються для виконання схожих завдань
- В) виявлення невирішених аспектів досліджуваної проблеми та формулювання актуальності роботи.
- Г) оцінювання ефективності впровадження наукових результатів попередніх досліджень

VI. ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Кожний вступник під час проходження вступних іспитів повинен дотримуватись моральних норм, правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності, зокрема:

- дотримуватись правил ділового етикету в поведінці та норм культури спілкування в комунікації з іншими вступниками, здобувачами вищої освіти та співробітниками Державного університету інтелектуальних техноогій і зв'язку;

- дотримуватись норм академічної доброчесності, самостійно виконувати завдання, не використовувати допоміжні пристрої, ресурси та не користуватися допомогою інших осіб під час проходження вступних іспитів;

- утримуватись від використання службових або родинних зв'язків для отримання нечесної переваги.

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Вихрущ В. О., Козловський Ю. М. Методологія та методика наукового дослідження : підручник. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2020. 336 с.
2. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень : підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Харків : Право, 2023. 488 с.
3. Дзьобань О. П. Методологія, організація та технологія наукових досліджень : навч. посіб. для аспірантів. Харків : Фенікс, 2025. 284 с.
4. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с. URL: <https://duikt.edu.ua/ua/lib/1/category/1101/view/1565>
5. Котловий С. А., Павлик Н. П., Сейко Н. А., Ситняківська С. М. Методологія наукових досліджень : навчально-методичний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 89 с.
6. Мотенко Я. В., Шишкіна Є. К. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. для аспірантів. Київ : ФОП Іванченко І. С., 2022. 208 с.

Голова предметної комісії



Іван Лісовий